

77

Muhos Pyhäkoski 5 – kohderaportti*(perustuu kaivaukseen
1998-2000)*

Kivikautinen asuinpaikkapinta
& kuoppajäänne
x= 7195 76, y= 3457 11
z= 70
Pyhäkoski, Muhos, Muhos
PK 3422 10 MUHOS

Johdanto

Kohteessa on kivikautinen asuinpaikkapinta sekä kuoppajäänne, joista edellisen FM Janne Ikäheimo paikallisti kesäkuussa 1998 tieleikkauksesta tehtyjen asuinpaikkalöytöjen perusteella. Kohteen tarkempi raportointi, joka aikataulukkiireiden takia jäi tekemättä kyseisenä kesänä, on tämän selvityksen tarkoitus.

Sijainti ja topografia

Kohde sijaitsee Oulujoen pohjoispuolella, noin 6,5 kilometriä Muhoksen kirkosta koilliseen ja 3 kilometriä Pyhäkosken voimalaitoksesta itään. Esihistoriallisia asutusmerkkejä käsittävä - loivasti kohti kaakkoa ja etelää viettävä - kuiva mäntykangas rajautuu etelässä Vaalantiehen (830), idässä suohon sekä lännessä että pohjoisessa soistuvaan metsään. Löytöpaikan kohdalla Vaalantiestä erkanee pohjoiskoillisuuntainen, hiekkapohjainen metsätie. Kankaalla kasvaa harvakseltaan iäkkäitä mäntyjä ja aluskasvillisuuden muodostavat pääasiassa puolukka ja erilaiset sammaleet.

Kuvaus

Asuinpaikkapintaan viittaava evidenssi on peräisin Vaalantien pohjoispuolisesta tieleikkauksesta, metsäpolun itäpuolelta. Paikalta on 25 metrin matkalta havaittu ainakin kolme kivilaji-iskosta, kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia, orgaanissekoitteista ja paksuseinämäistä (11 mm) kampakeramiikkaa sekä runsaasti palanutta kiveä. Löydöt jätettiin keramiikkaa lukuunottamatta paikoilleen. Lisäksi alueelta on useasta kohtaa havaintoja sekä ns. palaneesta hiekasta että nk. likamaasta. Vaalantien rakentaminen on luultavasti tuhonnut asuinpaikkapinnan eteläreunaa, vaikka tien eteläpuolisen leikkauksen läpikäyminen ei tuottanut ainuttakaan irtolöytöä.

Vaalantiestä noin 15 metriä pohjoiseen, metsätien länsipuolella, sijaitsee halkaisijaltaan noin 4 metrin ja noin 70 cm syvä pyöreähkö kuoppajäänne, jossa vallia on nähtävissä lähinnä rakenteen etelälaidalla. Kuoppajäänteeseen kaivettu koekuoppa oli löydötön, mutta siitä voitiin todeta kangasmaalle tyypillinen podsol-profiili, mikä osoittaa sen olevan useita satoja vuosia vanha.

Tulevat toimenpiteet

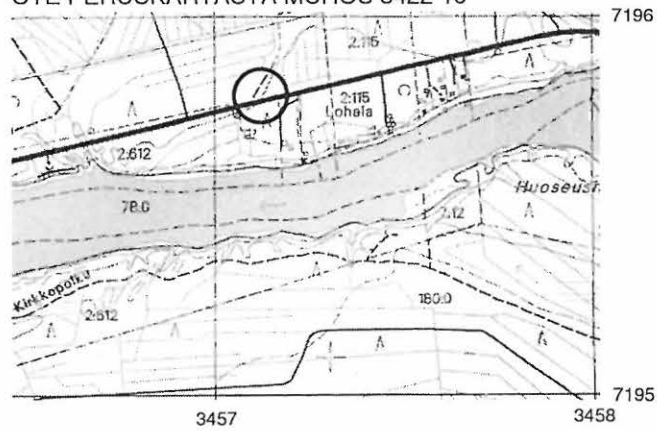
Kohde on tuskin välittömän tuhoutumisuhan alainen, koska se sijaitsee Metsäntutkimuslaitoksen omistamalla laajalla maa-alueella, jota käytetään puuston kasvututkimuksiin. Kohteessa tarvitaan kuitenkin koekuoppitus asuinpaikkapinnan laajuuden selvittämiseksi. Tämä näyttäisikin toteutuvan lähitulevaisuudessa (22.-26.5.2000), mikäli Museovirasto myöntää Oulun yliopiston hakeman tutkimusluvan.

Oulussa 8.5.2000

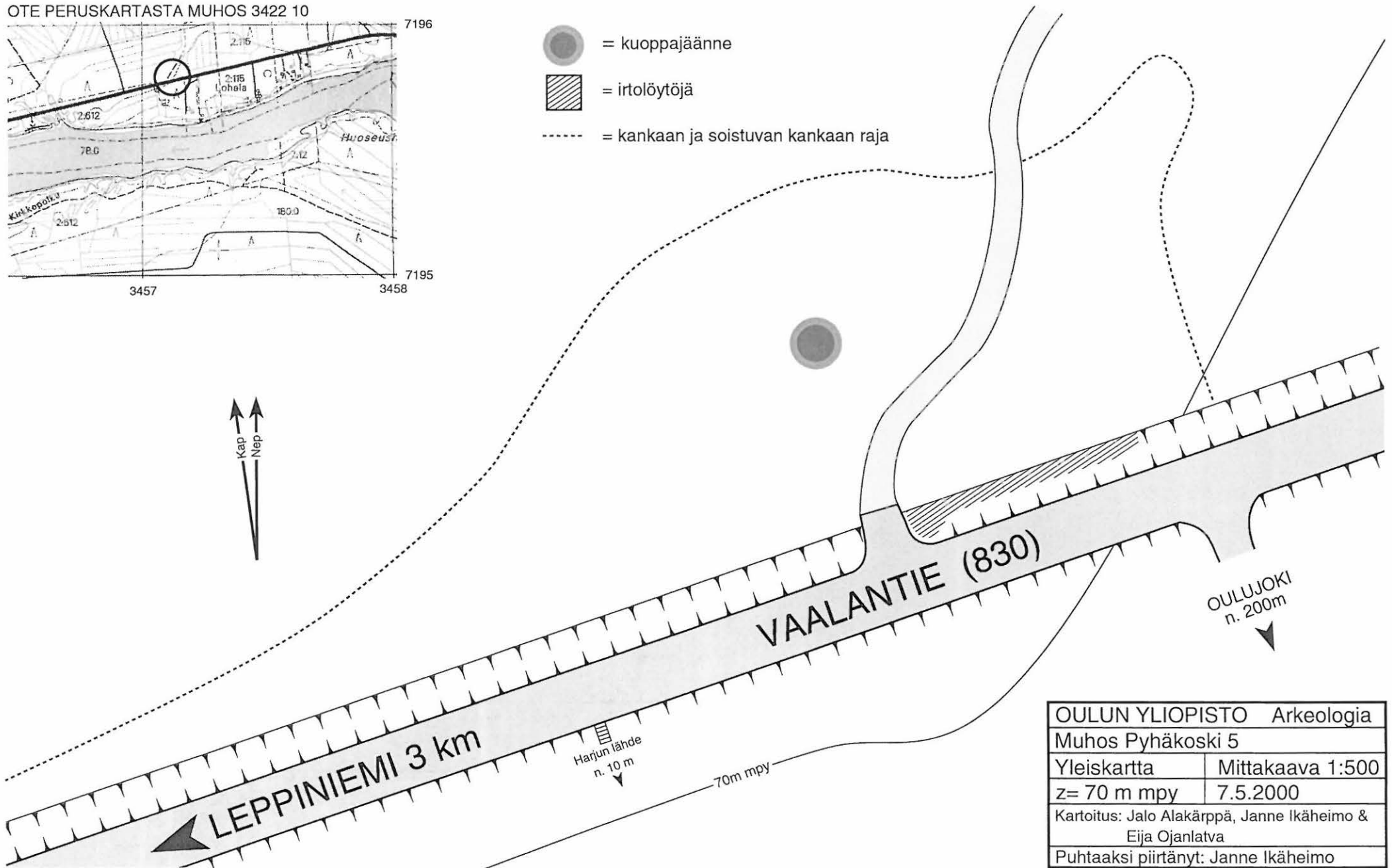

Amanuenssi, FL Janne Ikäheimo
Arkeologian laboratorio, Oulun yliopisto

OTE PERUSKARTASTA MUHOS 3422 10

- = kuoppajäänne
- = irtolöytöjä
- = kankaan ja soistuvan kankaan raja

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
Muhos Pyhäkoski 5	
Yleiskartta	Mittakaava 1:500
z= 70 m mpy	7.5.2000
Kartoitus: Jalo Alakärppä, Janne Ikäheimo & Eija Ojanlatva	
Puhtaaksi piirtänyt: Janne Ikäheimo	